

רפורמה

אגף בכיר בחינוך

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

נא לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – פרט ל"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מחשבים ניידים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

כל חומר עזר שאינו מותר בשימוש, יש למסור למשגיח לפני תחילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

לנבדי שמיעה
ולחירשים

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך, ובמדבקות השאלון שקיבלת מודפסים פרטי השאלון המיועד לך.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק. מותר לכתוב משני צדי הדף במחברת הבחינה.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה. אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילים שם.
- אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב ביזיהוי המחברת וברישום הציונים.

בהצלחה!

12 17 סמל שאלון رقم النموذج שם השאלון ויחידות לימוד اسم النموذج والوحدات التعليمية הדבק כאן ↑ מדבקת שאלון الصق هنا ↑ ملصقة نموذج امتحان	18 21 מועד موعد 31 32 מס' תעודת זהות رقم الهوية 37 סמל ב"ס رقم المدرسة הדבק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) الصق هنا ↑ ملصقة ممتحن (بدون اسم)	מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
--	---	-----------------------------

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף

* التّعليمات باللغة العربيّة على ظهر الصّفحة

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات !

الرجاء قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بالضبط. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص تحصيلاتك الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير ويُمنع إعطاء أو أخذ مواد مكتوبة أو الحديث.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من الوزارة. كما لا يُسمح إدخال هواتف أو حواسيب محمولة إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة غير مسموح بها يؤدي إلى إلغاء الامتحان.

يجب تسليم كل مادة مساعدة لا يُسمح استعمالها للمراقب قبل بدء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب، ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

لضعاف السمع
واللصم

يجب المحافظة على نزاهة الامتحانات!

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها، وبأن تفاصيل نموذج الامتحان المعد لك مطبوعة على ملصقات نموذج الامتحان التي حصلت عليها.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة. يُسمح الكتابة على جهتي الصفحة في دفتر الامتحان.
4. للمسودة يمكن استعمال صفحات من دفتر الامتحان فقط. يُمنع نزع أو إضافة صفحات. الدفتر الذي يُسلم وهو غير كامل سيثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
5. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.
6. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.

نتمنى لك النجاح!

עברית: הבנה, הבעה ולשון

לתלמידים כבדי שמיעה וחירשים

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון — הבנה והבעה — 50 נקודות

פרק א: הבנה

פרק ב: כתיבה ממוזגת

חלק שני — לשון — 50 נקודות

פרק א: שם המספר

פרק ב: תחביר

יש לבחור באחד הפרקים
פרק ג: מערכת הצורות

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: 1. יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.

2. לכתיבת טיוטה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (26-27) של השאלון.

3. הקפד על כתב ברור.

4. הקפד על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

קרא את הטקסטים 1-2 שלפניך, וענה על השאלות שאחריהם.

טקסט 1

האם התעודה משיגה את מטרתה?

הרהורים על תעודות ועל ציונים

מאת הרב יוני לביא

סוף השנה הגיע. זמן חלוקת תעודות. זו הזדמנות לעשות חשבון נפש ולשאול: האם התעודה אכן משיגה את מטרתה? חייבים להודות ששיטת ההערכה המקובלת כיום היא בעייתית. תעודה שיש בה ציונים במספרים בתוספת הערות קצרות אינה מספיקה כדי לשקף את הישגיו ואת יכולתו של התלמיד.

פסקה א

שוב ושוב אנו שואלים את עצמנו: כיצד דף נייר ובו מספרים וכמה מילים יכול לשקף עבודה ומאמצים שארכו חודשים רבים? ויתרה מכך, העובדה שההישגים נמדדים במספרים "יבשים" מעוררת שאלות בנוגע למהימנות של ההערכה, כלומר, באיזו מידה ההערכה היא אמיתית, כי מספרים לפעמים "משקרים". למשל, שני תלמידים קיבלו את אותו ציון – 70. בעבור האחד – הציון 70 משקף את ההישג הגבוה ביותר שהוא מסוגל להגיע אליו; בעבור האחר – הציון הזה דווקא מראה שלא התאמץ מספיק בלימודיו.

פסקה ב

למרות הבעייתיות שיש בציונים במספרים, איננו מוכנים לוותר עליהם, כי ברור לנו שהציונים הם האמצעי הברור ביותר והאובייקטיבי ביותר למדידת ההישגים שלנו, ובלעדיהם קשה להעריך את ההתקדמות שלנו בלימודים.

פסקה ג

מה משמעות המילה "ציונים", ומדוע הם כה הכרחיים לנו? את המילה "ציונים" אפשר למצוא בתנ"ך גם במשמעות של "סימנים": ה"ציונים" היו סימני דרך שניתנו לעם ישראל במדבר כדי שיגיע בבטחה לארץ המובטחת. על סמך המשמעות הזו אפשר לומר שגם היום הציונים הם, בעצם, סימון דרך, הצבת מטרה, ויש להם חשיבות נוספת מלבד הערכת הישגים שכבר הושגו. הם מציבים מטרות לעתיד, הם עוזרים לנו לשים לב להישגים נמוכים שצריך לשפר ולהצלחות שצריך לשמר כדי להתקדם בדרך הנכונה.

פסקה ד

* מעובד על פי לביא, י' (2016). האם התעודה ממלאת את תעודתה? – הרהורים על תעודות ועל ציונים. אתר מילה טובה. אוחר מ-<http://milatova.org.il>

פסקה ה

אם כך הציונים חשובים: הם מדדים טובים להישגים והם בעיקר סימני דרך בשבילנו כדי להצליח בחיים. עם כל זאת, כדאי לחשוב מחדש על הדרך שבה הציונים נכתבים בתעודה. יש בתי ספר שבהם הצוות החינוכי אינו מסתפק בתעודה הרגילה, והוא יוזם דרכי הערכה נוספות. למשל, באחד מבתי הספר החליט הצוות החינוכי לתת לתלמידים להכין לעצמם תעודה לפני חלוקת התעודות, ולאחר חלוקת התעודות השוו את הציונים שנתן התלמיד לעצמו לציונים שנתנו לו המורים. המטרה של היוזמה הזו הייתה ללמד את התלמידים כיצד ההערכה נעשית ולחזק בהם את ההרגשה שהם שותפים לתהליך הלימודי.

פסקה ו

יוזמה כזו ויוזמות דומות יכולות לגרום לתעודה להיות לא רק מסמך המשקף הישגים בנקודת זמן מסוימת אלא גם כוח חיובי ומחזק.

לא תכתב
בפי
המטרה
היוזמה
הזו הייתה
ללמד את
התלמידים
כיצד ההערכה
נעשית ולחזק
בהם את ההרגשה
שהם שותפים
לתהליך הלימודי.

לא לכתוב באזור זה

טקסט 2

על ציונים ועל מבחנים

מאת ורד רפאלי

פסקה א

התפיסה המקובלת כיום בישראל וברוב מדינות העולם בתחום החינוך היא ששיטת ההערכה המבוססת על מבחנים, על ציונים ועל תעודות היא הדרך הטובה ביותר למדידת הישגים. לתפיסה זו יש שלוש סיבות: ראשית, רבים סבורים שציונים גורמים לתלמידים להתאמץ בלימודים, ויש אפילו האומרים כי "תלמידים לא ילמדו אם לא יהיה מבחן ואם הם לא יקבלו ציון!" כלומר, השאיפה לקבל ציון טוב או הפחד מכישלון דוחפים את התלמידים לעבוד קשה יותר. סיבה שנייה לחשיבות השימוש בציונים היא שציונים מאפשרים לתלמידים לדעת "היכן הם עומדים" בהשוואה לאחרים. הסיבה השלישית היא שהציונים מאפשרים למורה ולתלמיד לברר באילו תחומי לימוד התלמיד חלש וזקוק לחיזוק. אך האם התפיסה הזו נכונה?

פסקה ב

לדעתי, התפיסה הזו שגויה, משום שהיא מרגילה את התלמידים לעשות רק את מה שנדרש מהם בבית הספר: שיעורי בית, עבודות, מבחנים ועוד, והכול כדי לרצות⁽¹⁾ את המורים וההורים ולעמוד בציפיות שלהם. התפיסה הזו פוגעת בתלמידים ומדכאת את העצמאות שלהם, את הסקרנות הטבעית שלהם ואת המוטיבציה שלהם ללמוד. הם מרגישים שהם אינם שולטים בחייהם ואינם מגשימים את הרצונות האישיים שלהם.

פסקה ג

למבחנים ולציונים עלולות להיות תוצאות שליליות, אך כיוון שקשה לשנות את שיטת הציונים הקיימת במערכת החינוך כבר שנים רבות, אפשר לפחות לנסות לצמצם את ההשפעות השליליות שלה על התלמידים בדרכים שונות. למשל, אפשר לתת לציונים מקום מרכזי פחות מזה הניתן להם כיום, כדי שלא יהיו מטרה בפני עצמה. אפשר גם לשתף יותר את התלמידים בתהליך הלמידה. למשל, אפשר לשתף תלמידים בבחירת התכנים שיילמדו בכיתות במקצועות השונים, כמו ההחלטה אילו יצירות יילמדו בשיעורי ספרות, או לתת לתלמידים לבחור את דרך ההוראה של נושא מסוים: שיעור פרונטלי כיתתי או עבודה בקבוצות או עבודה במחשב בבית הספר ובבית; כמו כן, אפשר לשתף את התלמידים בהערכת הישגיהם.

פסקה ד

לדעתי, כל הדרכים האלה יהפכו את השיטה המקובלת לשיטת הערכה טובה יותר בעבור התלמידים.

* מעובד על פי רפאלי, ו' (2014). מבחנים, ציונים ורווחה פסיכולוגית. **קולות 7**, מכון מופ"ת. אוחר מ' <http://portal.macam.ac.il>

(1) לרצות – לגרום למישהו להיות מרוצה.

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

פרק א: הבנה (30 נקודות)

ענה על כל השאלות 1-6.

1. שני הטקסטים דנים בשיטת הערכה של הישגים לימודיים המקובלת כיום במערכת החינוך בישראל —

תעודה ובה ציונים.

א. על פי פסקה ג בטקסט 1, ציין מטרה אחת של שיטת ההערכה באמצעות ציונים. (2 נקודות)

ב. לשני כותבי הטקסטים 1 ו-2 יש דעה משותפת על שיטת ההערכה הנהוגה כיום בישראל.

מהי הדעה המשותפת של שני הכותבים? (2 נקודות)

הקף את התשובה הנכונה ביותר.

— זו שיטה מעולה להערכת הישגים בלימודים.

— זו שיטה המאפשרת לתלמידים לבטא את רצונותיהם.

— זו שיטה פסולה שאינה משקפת את הישגי התלמידים.

— זו שיטת הערכה מקובלת שקשה לוותר עליה.

2. לשני הכותבים יש ביקורת על שיטת ההערכה הנהוגה כיום.

כתוב מהי הביקורת של כל כותב, והבא נימוק אחד לביקורת של כל כותב. (4 נקודות)

טקסט 1

טקסט 2

א. הבא מכל טקסט רעיון אחד כזה. (4 נקודות)

רעיון מטקסט 1:

רעיון מטקסט 2:

תהליך הלמידה או את שיטת ההערכה. (2 נקודות)

(2 נקודות)

4. כותב טקסט 1 מזכיר בפסקה ד פירוש של המילה "ציונים" בתנ"ך: "סימני דרך שניתנו לעם ישראל במדבר כדי שיגיע בבטחה לארץ המובטחת".

א. על פי טקסט 1, הסבר מה המשותף למילה "ציונים" בתנ"ך ולמילה "ציונים" בבית הספר כיום. (2 נקודות)

ב. לשם מה מביא הכותב את המשמעות המקראית של המילה "ציונים"?

הקף את התשובה הנכונה ביותר. (נקודה אחת)

- כדי להדגיש את הבעייתיות שיש בציונים במספרים.
- כדי להסביר את חשיבותם של הציונים להתקדמות בעתיד.
- כדי להראות שגם בעבר השתמשו בציונים כדי למדוד הישגים.
- כדי לפתח דיון לשוני על מקורה ההיסטורי של המילה "ציונים".

5. א. כותבת טקסט 2 פותחת את דבריה בהסבר על התפיסה המקובלת בישראל ובעולם בנוגע לשיטת ההערכה של הישגים לימודיים.

לשם מה הכותבת מפרטת ומנמקת את התפיסה המקובלת? (נקודה אחת)

ב. שני הכותבים משתמשים במירכאות בכתביהם.

מתוך אחד הטקסטים, בחר שימוש אחד במירכאות, העתק אותו וכתוב לידו מה תפקיד המירכאות בשימוש זה. (2 נקודות)

لا تكتب في هذه المنطقة

6.

מבחנים בין-לאומיים הם מבחנים שתלמידים מרחבי העולם נבחנים בהם. בשנים האחרונות תלמידי פינלנד מדורגים באחד המקומות הראשונים במבחנים אלה. קרא את הקטע שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

אחת הסיבות להצלחתם של תלמידי פינלנד במבחנים הבין-לאומיים היא פיתוח שיטה ייחודית להערכה של הישגי תלמידים בבתי הספר. בניגוד לישראל, שבה הערכת התלמידים מתבססת בעיקר על מבחנים ארציים חיצוניים (כדוגמת מבחני הבגרות), שבדקים אותם בדרך כלל מורים מקצועיים מחוץ לבית הספר, בפינלנד ההערכה של הישגי התלמידים היא פנימית, והיא נערכת בתוך בית הספר על ידי גורמים שמכירים את התלמיד, כגון מחנך הכיתה, מורה מקצועי, הורים ונציגי הקהילה וגם התלמידים עצמם. גם שיטות ההערכה בפינלנד שונות ומגוונות: במהלך השנה ההערכה מתבססת על תיקי עבודות והערכה מילולית של כל הגורמים, ולא על מבחנים וציונים במספרים.

א. על פי הקטע, ציין שני הבדלים בין פינלנד ובין ישראל בשיטת ההערכה בבתי הספר. (4 נקודות)

ב. מהי שיטת ההערכה שהיית בוחר לבדיקת הישגיך: השיטה הנהוגה בפינלנד או השיטה הנהוגה בישראל? נמק את בחירתך. (4 נקודות)

ענה על שאלה 7.

באמצעות מבחנים וציונים.

בסקירה הסבר את התועלת שיש בשיטת ההערכה באמצעות מבחנים וציונים ואת הבעיות שבה.

כתוב בהיקף של 150 עד 200 מילים.

הקפד על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בגוף הסקירה ובסופה (ביבליוגרפיה).

כתוב את הסקירה בעמודים 9-10 (תוכל להשתמש בעמוד 11 לכתיבת טיוטה).

This image shows a full page of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for handwriting practice or general writing. There are no margins, text, or other markings on the page.

לא לכתוב באזור זה

/המשך בעמוד 11/

[illegible]

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר (10 נקודות)

ענה על שאלה 8.

8. א. לפניך שמונה משפטים. קרא אותם, וכתוב במילים את המספרים המודגשים. (8 נקודות)

- (1) הידיעה על המעבר לשעון הקיץ פורסמה 5 פעמים בכלי התקשורת.
- (2) בשנת 2014 גדל מספר הזכאים לתעודת הבגרות פי 3 ממספר הזכאים לתעודה בשנת 1980.
- (3) בשנת 2005 למדו בכיתה א' בישראל 157,000 תלמידים.
- (4) כיום יש בישראל 69 מוסדות להשכלה גבוהה.
- (5) בשנה ה'12 ללימודים, בכיתה י"ב, התלמידים מסיימים פרק חשוב בחיים.
- (6) הציון 96 במילים הוא "מצוין".
- (7) 2,700 סטודנטים ישראלים הלומדים בארצות הברית הם כ'15 אחוזים מכלל הישראלים הלומדים בחו"ל.
- (8) בשאלות רבות במבחנים יש רק תשובה 1 נכונה.

ב. קרא את שני המשפטים שלפניך, ובכל סעיף הקף את האפשרות הנכונה מבין השתיים. (2 נקודות)

- (1) בתשעה-עשר / תשע-עשרה באוקטובר פורסם מספר הסטודנטים הישראלים הלומדים בחוץ-לארץ.
- (2) הערבית היא אחת משלוש / שלשת השפות העיקריות המדוברות בישראל.

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר ופרק ג – מערכת הצורות.
בחר בפרק שלמדת: תחביר א מערכת הצורות, וענה על השאלות לפי ההוראות.

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות.

ענה על ארבע מן השאלות 9-14 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

9. א. לפניך משפטים בעלי חלקים כוללים.

I. יוזמה כזאת ויוזמות דומות יכולות לשפר את שיטת ההערכה של הישגי התלמידים.

II. שיטת ההערכה בציונים היא שיטה מקובלת אך בעייתית.

III. השיטה הזאת מחלישה את הסקרנות הטבעית ואת המוטיבציה ללמוד.

בכל משפט סמן את החלקים הכוללים, וכתוב מעל כל חלק כולל שסימנת את תפקידו התחבירי במשפט.

ב. • ציין את הקשר בין החלקים הכוללים במשפט II. _____.

• ציין את הקשר בין החלקים הכוללים במשפט III. _____.

ג. חבר את שני המשפטים II ו-III למשפט אחד בעל קשר לוגי מתאים.

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

10. א. (1) לפניך שלושה משפטים III-I. קרא אותם, וציין ליד כל משפט את סוגו התחבירי: פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).

I. כיום שיטת ההערכה של הישגי תלמידים במוסדות החינוך בישראל מבוססת על מבחנים ועל

ציונים.

II. רבים טוענים שציונים הם הדרך הטובה ביותר להערכת הישגי התלמידים.

III. לדעת אחרים, השיטה הזאת שגויה, והם מחפשים שיטות אחרות, דרכי הערכה חלופיות, למדידת

הישגי התלמידים.

(2) בכל אחד מן המשפטים III-I :

- אם קבעת שהמשפט מורכב, תחם את הפסוקית, וציין מעל הפסוקית את תפקידה התחבירי.
- אם קבעת שהמשפט הוא משפט איחוי (מחובר), תחם את האיברים שבו.

(3) במשפטים III-I סומנו מילים בקו. ציין את תפקידן התחבירי.

משפט I : על מבחנים ועל ציונים

משפט II : הדרך

משפט III : דרכי הערכה חלופיות

ב. לפניך חלק ממשפט III :

לדעת אחרים, השיטה הזאת שגויה.

המר משפט זה במשפט מורכב בעל פסוקית מושא.

11. א. לפניך משפט. קרא אותו וענה על הסעיפים שאחריו.

ההערכה של ⁽¹⁾ הישגי התלמידים בפינלנד היא פנימית, כלומר, גורמים שונים בבית הספר: מחנך הכיתה, מורים מקצועיים והתלמידים עצמם קובעים את ⁽²⁾ הישגי התלמידים.

(1) הקף את הסוג התחבירי של המשפט: פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).

(2) ציין את התפקיד התחבירי של המילים המסומנות בקו במשפט.

_____ גורמים

_____ והתלמידים

(3) הצירוף "הישגי התלמידים" חוזר פעמיים במשפט וממוספר בספרות (1)-(2).

ציין את התפקיד התחבירי של הצירוף בכל פעם.

_____ ⁽¹⁾הישגי התלמידים

_____ ⁽²⁾הישגי התלמידים

(4) פרק את המשפט לשלושה משפטים נפרדים ועצמאיים.

ב. לפניך משפט על פי הקטע שבשאלה 6.

בניגוד לישראל, שבה הערכת התלמידים מתבססת בעיקר על מבחנים ארציים חיצוניים, בפינלנד ההערכה של הישגי התלמידים היא פנימית.

על פי משפט זה, חבר משפט איחוי בקשר של השוואה ועימות.

הקפד על שימוש במילת קישור מתאימה.

12. א. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. בפינלנד ההערכה היא פנימית, עם זאת בסיום הלימודים בחטיבה העליונה התלמידים ניגשים לארבעה מבחנים חיצוניים.

II. התלמידים ניגשים למבחנים החיצוניים כדי שיוכלו לבחור במסלול לימודים מתאים.

III. על פי תוצאות המבחנים, התלמידים בוחרים את לימודי ההמשך.

(1) ציין מהו הסוג התחבירי של כל משפט: פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).

משפט I: _____

משפט II: _____

משפט III: _____

(2) ציין את הקשר הלוגי במשפטים I ו-II, והעתק את מילת הקישור המבטאת את הקשר הלוגי שציינת.

הקשר הלוגי במשפט I: _____ מילת הקישור: _____

הקשר הלוגי במשפט II: _____ מילת הקישור: _____

ב. לפניך שלוש דרכים למסירת דברי כותבים.

(1) משפט מורכב בעל פסוקית מושא בדיבור ישיר.

(2) משפט מורכב בעל פסוקית מושא בדיבור עקיף.

(3) משפט בעל הסגר.

לפניך שלושה משפטים, ובכל אחד מהם דרך אחרת למסירת הדברים.

ציין ליד כל משפט את דרך מסירת הדברים שבו מבין האפשרויות (1)-(3).

I. המורים טוענים: "תלמידים לא ילמדו אם לא יהיה מבחן!"

דרך המסירה: _____

II. לדעת ורד רפאלי, התפיסה הזאת שגויה.

דרך המסירה: _____

III. תלמידים אומרים שהם אינם מרגישים עצמאיים בבית הספר.

דרך המסירה: _____

13. א.

לפניך ארבעה משפטים, ובהם המילה "הערכה" מסומנת בקו.

קבע את התפקיד התחבירי של מילה זו בכל אחד מן המשפטים.

I. אנשי חינוך רבים מתלבטים מהי שיטת ההערכה הטובה ביותר.

II. ההערכה הנפוצה כיום היא מדידת הישגים על פי ציונים שהמורה המקצועי נותן.

III. כותבת טקסט 2 אינה תומכת בהערכה באמצעות ציונים.

IV. לפי דעת רוב התלמידים, ציונים הם ההערכה הטובה ביותר.

ב.

לפניך שלושה משפטים מורכבים. ענה על כל הסעיפים שאחריהם.

I. כשתלמידים מקבלים תעודות, הם עושים את חשבון הנפש שלהם.

II. ציונים במספרים אינם מהימנים, כי לפעמים הם "משקרים".

III. אם מורה מקצועי ישתף את תלמידיו בהערכת הישגיהם, הוא יחזק את הרגשת העצמאות שלהם.

(1) מהו התפקיד התחבירי המשותף לכל הפסוקיות? הקף את התשובה הנכונה.

— מושא

— תיאור

— לוואי

(2) ציין את הקשר הלוגי בכל אחד מן המשפטים.

משפט I: _____

משפט II: _____

משפט III: _____

(3) העתק ממשפטים I ו-II את הנושא של המשפט העיקרי.

משפט I: _____

משפט II: _____

14. א. לפניך שלושה משפטים מורכבים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. איננו מוכנים לוותר על ציונים שניתנים במספרים.

II. כיום מספר התלמידים שאין להם מוטיבציה ללמוד הולך וגדל.

III. אנו שמים לב בעיקר להישגים הנמוכים שקיבלנו בתעודה.

(1) מהו התפקיד התחבירי המשותף של החלקים המסומנים בקו במשפטים III-I ? _____

(2) בכל אחד מן המשפטים III-I תחם את הפסוקית.

(3) ציין את התפקיד התחבירי המשותף לכל הפסוקיות. _____

ב. לפניך שלושה משפטים, ובכל אחד מהם יש מילה מסומנת בקו. קרא אותם וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. יש בתי ספר שאינם מסתפקים בתעודה למדידת הישגי התלמידים.

II. הם מבינים שבית הספר אינו רק מוסד לימודי.

III. הם מבינים שבית הספר נהפך היום למוסד חברתי.

(1) ציין את מספרו של המשפט שבו תפקידה התחבירי של המילה המסומנת בקו יוצא דופן. _____

(2) ציין את תפקידה התחבירי של המילה המסומנת בקו במשפט שצינת. _____

(3) ציין את תפקידן התחבירי המשותף של המילים המסומנות בקו בשני המשפטים האחרים. _____

ג. לפניך שני משפטים, קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. הציון במקצוע מסוים בתעודה הוא שילוב של הישגי התלמיד בשיעורי הבית, בעבודות ובמבחנים

באותו המקצוע.

II. הציון במקצוע מסוים בתעודה כולל הישגים שנקבעו בדרכים מגוונות.

(1) כתוב את משפט I מחדש: המר את הנשוא השמני בנשוא פועלי.

(2) במשפט II יש צירוף מילים שיכול לשמש ביטוי מכליל לפירוט שבמשפט I.

העתק את צירוף המילים. _____

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות.

ענה על ארבע מן השאלות 15-20 (לכל שאלה — 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

15. א. קרא את שלושת המשפטים שלפניך, וענה על השאלה או השאלות שאחרי כל משפט.

- בחידון שנערך בבית הספר בנושא "החי והצומח בארץ-ישראל" הגיעה כיתתנו למקום הראשון.

מהו השורש של הפועל הגיעה?

הקף את התשובה הנכונה.

- (1) י-ג-ע (2) נ-ג-ע (3) ג-ו-ע (4) ה-ג-ע

- נראה לנו ששיטת ההערכה במספרים אינה מהימנה.

— מהו השורש של הפועל נראה?

- (1) נ-ר-א (2) י-ר-י/ה (3) ר-ו-א (4) ר-א-י/ה

— מהו הבניין של הפועל נראה במשפט זה?

הקף את התשובה הנכונה.

- (1) קל (2) הפעיל (3) נפעל (4) פועל

— מהו הזמן של הפועל נראה במשפט זה?

- (1) עבר (2) הווה (3) עתיד (4) ציווי

- ליד כל ציון במספרים בתעודה האם יש גם הערות על שאיפות שהגשמו?

מהי צורת התווה של הפועל הגשמו?

הקף את התשובה הנכונה.

- (1) מגשימות (2) מגשמות (3) גשומות (4) מגשמות

(שים לב: המשך השאלה בעמוד הבא.)

- **ציונים מְנִיעִים** תלמידים להתאמץ בלימודים.

- השאיפה לציון טוב **גורמת** לתלמידים להתאמץ בלימודים.

- בבית הספר **מֵאֲפָשִׁים** לתלמידים להשתמש במחשב.

ג. הפעלים מְנִיעִים, גֹּרְמֶת הם פעילים.

מְנִיעִים

גִּוּרָמַת

16. בכל אחד מן המשפטים שלפניך כתוב את הפועל המודגש בזמן אחר, על פי ההקשר במשפט.
עליך לשמור על אותו השורש, על אותו הגוף ועל אותו הבניין של הפועל המודגש (אין צורך לנקד).

דוגמה: עָנִיתִי על כל השאלות כנדרש.

גם בעתיד אֶעֱנֶה כך.

א. פינלנד נִמְצְאָתָה כבר עשר שנים בראש רשימת המדינות המובילות במבחנים הבין-לאומיים.

אם נלמד מן הפינים, יש סיכוי שבעתיד גם ישראל _____ בראש הרשימה הזאת.

ב. לדברי כותב טקסט 1, ציונים במספרים אינם מְבִטָאִים בצורה מהימנה את יכולתו של התלמיד ואת מאמציו בלימודים.

אם יחליפו את המספרים במילים, האם הציונים _____ טוב יותר את יכולתו של התלמיד?

ג. יש הטוענים שמבחנים אינם מְגַלִּים את האמת על רמת הידיעות של התלמיד.

האם בעתיד יצליחו לפתח שיטה ש _____ טוב יותר מהי רמתו של התלמיד?

ד. בתנ"ך "ציונים" הם סימני דרך שְׁתַּנְּנוּ לעם ישראל במדבר.

הציונים בתעודה _____ לתלמידים כדי שיוכלו לדעת מה מקומם בסולם ההישגים.

ה. תכניות רבות שנועדו לשפר את הישגי התלמידים כבר מוֹכָנוֹת.

במערכת החינוך מקווים שהתכניות ש _____ בעבר ישיגו את מטרתן בעתיד.

17. א. לפניך קטע, ובו מילים מודגשות. קרא אותו, וענה על הסעיפים שאחריו.

פינלנד היא מְדִינָה בצפון אירופה. במזרח היא גוֹבֶלֶת ברוסיה, ובצפון היא חולקת גבולות נֹסְפִים עם שוודיה ונורווגיה. האוכלוסייה שלה מוֹנָה כ-5.5 מיליון בני אדם, ורובה מְרַכֶּזֶת בְּמִישוֹר החוף. האקלים שלה קר וּמְאַפְיֵן בטמפרטורות נמוכות כל השנה.

(פינלנד, מתוך האתר ויקיפדיה)

(1) העתק מבין המילים המודגשות שני פעלים מאותו בִּנְיָן, וציין את הבניין המשותף להם.

הפעלים: _____ הבניין המשותף: _____

(2) מהו הַזְמַן המשותף לכל הפעלים המודגשים בקטע? _____

(3) מהו הַשּׁוֹרֵשׁ של השם מְדִינָה? _____

(4) מהו הַשּׁוֹרֵשׁ של המילה נֹסְפִים? _____

(5) העתק מבין המילים המודגשות בקטע שם עצם שנגזר באותה גִּזְרָה של המילה נֹסְפִים,

וציין את השורש שלו.

שם העצם: _____

השורש שלו: _____

(6) העתק מבין המילים המודגשות פועל אחד מגזרת נחי ל"י/ה. _____

ב. לפניך ארבעה שמות. הקף את השם השייך לגזרת השלמים.

מְכִירָה, מְנִיפָה, מְכִינָה, מְשִׁימָה

18. א. לפניך רשימה של שמות. מיינ אותם בטבלה שלפניך.

הַזְדַּמְנוֹת, טָקְסָט, רֶאשׁוֹן, מַחְזָזֵר, צִיּוֹן, יִשְׂרָאֵלִי, מוֹטוֹבִיצְיָה, תִּלְקִיט, חִידוֹן, פְּדוּרָשֶׁת

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי	שאיילה מלעז	הלחם בסיסים

ב. בחר באחד מן השמות שנוצרו בדרך של בסיס וצורן סופי. ציין את הצורן הסופי, וכתוב מה המשמעות שלו.

ג. בחר באחד מן השמות שנוצרו בדרך של הלחם בסיסים, וציין מה הם שני הבסיסים המרכיבים אותו.

ד. לפניך שתי מילים שחידשה האקדמיה ללשון העברית.

בִּיּוֹשׁ — גרימת בושה לאדם, בעיקר באמצעות פרסום ברשתות החברתיות (בלועזית: שיימינג).

דְּבִקִּית — מדבקה שעליה כתוב מסר פוליטי, חברתי, פרסומי וכו' (בלועזית: סטיקר).

ציין מהי דרך התצורה של כל אחת מן המילים.

דרך התצורה של המילה בִּיּוֹשׁ היא _____

דרך התצורה של המילה דְּבִקִּית היא _____

לפניך רשימת שמות.

מִקְלָט, מוֹשָׁב, מַלּוֹן, גֵּנוּן

(1) מהי המשמעות המשותפת של כל השמות? _____

(2) העתק את שם העצם היוצא דופן מבחינת התצורה שלו, ציין את דרך התצורה ואת דרך התצורה

המשותפת לשלושת השמות האחרים.

השם היוצא דופן: _____

דרך התצורה שלו: _____

דרך התצורה של שלושת השמות האחרים: _____

ב. לפניך שמונה שמות פעולה.

לְמִידָה, הַבְּחִנָּה, הַשְׁתַּמְטוּת, הַפְּסֵד, בְּדוּר,

פֶּלֶכְלָה, שִׁרְפָּה, הֶתְקַדְמוֹת

מדיין בטבלה שלפניך את שמות הפעולה לפי הבניינים שלהם.

בניין קל	בניין הפעיל	בניין פיעל	בניין התפעל

ג. כתוב את שם הפועל של כל אחד משמות הפעולה שלפניך.

שְׂרָפָה

הבחנה

20. א. לפניך שני שמות ממשקלי הבינוני (צורות ההווה של הבניינים).

מנהל חשבונות

עובד תחזוקה

(1) ציין ליד כל שם מודגש את הבניין שלו.

_____ מנהל

_____ עובד

(2) מהי המשמעות המשותפת לשני השמות? _____

(3) כל אחד משני השמות יכול לשמש גם בתפקיד של פועל.

בחר באחד השמות, וחבר משפט שבו הוא ישמש בתפקיד של פועל.

ב. (1) לפניך שני זוגות של שמות.

בכל זוג, ציין מהו המשקל המשותף לשני השמות.

הַצֵּג — הַבֶּדֶל המשקל המשותף: _____

הַבִּנָּה — הַרְגָּשָׁה המשקל המשותף: _____

(2) השלם את המשפטים שלפניך.

המילה הַבִּנָּה נוצרה מן השורש _____

המילה הַצֵּג נוצרה מן השורש _____

(3) לפניך ארבע מילים.

הקף את המילים שנגזרו מאותו השורש של המילה הַבִּנָּה.

תְּבוּנָה, בְּנִיָּה, הִבִּין, בְּנָה

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

[illegible]

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

מדבקות משגיח

ملصقة مراقب

"אתך בכל מקום, גם בבגרות.

בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.

بالتجّاح، مجلس الطّلاب والشّبيبة القطريّ"